

Рішення
разової спеціалізованої вченої ради ДФ 08.051.128
про присудження ступеня доктора філософії

Здобувач ступеня доктора філософії: Воевудський Олександр Вадимович, 1998 року народження, громадянин України, освіта вища: навчався в аспірантурі Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара Міністерства освіти і науки України з 2021 р., виконав акредитовану освітньо-наукову програму «Політологія».

Разова спеціалізована вчена рада ДФ 08.051.128, утворена наказом Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара Міністерства освіти і науки України, місто Дніпро від «30» червня 2025 року № 189, у складі:

Голови разової спеціалізованої вченої ради

- Сергія СТАВЧЕНКА, доктора політичних наук, професора, в.о. завідувача кафедри політології, соціології та публічного управління Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара;

Рецензентів:

- Віталія КРИВОШЕЇНА, доктора політичних наук, професора, декана факультету суспільних наук і міжнародних відносин Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара Міністерства освіти і науки України;
- Андрія ШУЛКИ, доктора політичних наук, доцента, професора кафедри політології, соціології та публічного управління Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара Міністерства освіти і науки України.

Офіційних опонентів:

- Ольги ВИСОЦЬКОЇ Євгенівна, доктора філософських наук, професора, завідувача кафедри філософії КЗВО «Дніпровська академія неперервної освіти» Дніпровської обласної ради;
- Миколи ХИЛЬКА, доктора філософських наук, професора, професора кафедри політології Київського національного університету імені Тараса Шевченка Міністерства освіти і науки України;

на засіданні «27» серпня 2025 року прийняли рішення про присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки Воевудському Олександру Вадимовичу на підставі публічного захисту дисертації «Політична модернізація сучасної України в контексті глобальної адженди сталого розвитку» за спеціальністю 052 Політологія.

Дисертацію виконано у Дніпровському національному університеті імені Олеся Гончара Міністерства освіти і науки України, місто Дніпро.

Науковий керівник: ТИМЧЕНКО Михайло Михайлович, кандидат політичних наук, доцент кафедри політології, соціології та публічного управління Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара.

Дисертацію подано у вигляді спеціально підготовленого рукопису із

дотримання вимог пункту 6 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44 (зі змінами). В дисертації вперше розроблено трикомпонентну національну модель сталого розвитку для України; створено концептуальну інституційну архітектуру для реалізації ЦСР в Україні, яка полягає у координації інституційних ресурсів та зусиль на національному та регіональному рівні. Запропонована модель є унікальною через урахування кризових обставин в Україні, інтеграцію централізованих інституціональних зусиль із децентралізованою регіональною специфікою та міжсекторальною взаємодією, що робить її відмінною від попередніх підходів, які зосереджувалися на фрагментарному управлінні. Оцінено вплив війни на інтеграцію принципів сталого розвитку в політичну модернізацію. Новизна полягає у системному аналізі того, як війна впливає на процеси модернізації та сталого розвитку в Україні, охоплюючи екологічні, економічні та соціальні наслідки конфлікту. Цей аналіз розглядає війну як багатогранний фактор, який одночасно ускладнює і стимулює трансформацію політичної системи через необхідність адаптації до кризових умов. Виявлено синергію між екологічними, економічними та соціальними викликами в умовах війни, що впливають на процеси модернізації та сталого розвитку. Дослідження охоплює екологічні, економічні та соціальні аспекти, визначаючи їх як взаємопов'язану систему, ефективність якої прямо впливає на досягнення цілей сталого розвитку.

Дисертація виконана державною мовою із дотриманням вимог до оформлення дисертації, встановлених МОН України. Обсяг основного тексту дисертації відповідає нормам, встановленим освітньо-науковою програмою «Політологія» за спеціальністю 052 Політологія Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара Міністерства освіти і науки України.

Здобувач має 5 наукових публікацій за темою дисертації, з яких 4 статті, зокрема 3 – у наукових фахових виданнях України, 1 тези доповіді на міжнародній конференції, які відповідають вимогам пунктів 8, 9 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, зокрема:

1. Воевудський О. В. Стратегічне планування та сталий розвиток: нові виклики для політичного менеджменту в Україні. Міжнародний науковий журнал «Інтернаука». 2024. № 8 (163). С. 7–11. DOI: <https://doi.org/10.25313/2520-2057-2024-8-10190>.
2. Воевудський О. В. Взаємодія державних та приватних ініціатив у сфері сталого розвитку: виклики та перспективи. Вісник Львівського університету. Серія філософсько-політологічні студії. 2024. Вип. 55. С. 255–261. DOI: <https://doi.org/10.30970/PPS.2024.55.31>.

3. Воевудський О. В., Тимченко М. М. Політичні аспекти післявоєнного відновлення інфраструктури України: можливості для інтеграції принципів сталого розвитку. Національні інтереси України. 2024. № 5. С. 602–608. DOI: [https://doi.org/10.52058/3041-1793-2024-5\(5\)-602-608](https://doi.org/10.52058/3041-1793-2024-5(5)-602-608).

У дискусії взяли участь голова і члени спеціалізованої ради та присутні на захисті фахівці:

Голова спеціалізованої вченої ради – Ставченко Сергій Вікторович, доктор політичних наук (23.00.01 – теорія та історія політичної науки), професор, завідувача кафедри політології, соціології та публічного управління Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара. Зауважень немає.

Офіційний опонент – Висоцька Ольга Євгенівна, доктор філософських наук (09.00.03 – соціальна філософія та філософія історії), професор, завідувач кафедри філософії КЗВО «Дніпровська академія неперервної освіти» Дніпровської обласної ради».

Зауваження:

1. Існує необхідність більш чіткого визначення ключових понять. Хоча дисертація містить загальне теоретичне уточнення таких понять, як «політична модернізація» та «сталий розвиток», бажано було б у кожному розділі наводити коротке понятійне пояснення з посиланням на контекст аналізу. Наприклад, у тексті, де йдеться про екологічну модернізацію слід чіткіше відокремити цей термін від загального поняття «зелена трансформація» або «екологічна політика», щоб запобігти семантичній розмитості. Це підвищило б концептуальну строгість роботи, особливо для читачів, що не є спеціалістами у цьому питанні.
2. Залишається обмеженою глибина аналізу інституційних бар'єрів на місцевому рівні. Хоча автор уважно аналізує національний рівень реалізації ЦСР, у кейс-стаді регіонів (Львівська та Дніпропетровська області) можна було б глибше розкрити специфічні інституційні та бюрократичні перешкоди, з якими стикаються місцеві органи влади. Наприклад, не зовсім детально розглянуто вплив вертикальної підпорядкованості, фінансової залежності від центральної влади чи недостатньої кваліфікації кадрів на рівні громад. Розширення цього аспекту зробило б висновки щодо децентралізації ще більш переконливими та практично орієнтованими.
3. Недостатньо систематизованим є використання міжнародного досвіду. Хоча у роботі згадується досвід Скандинавії, Німеччини, Коста-Рики та Китаю, порівняльний аналіз цих країн поданий фрагментарно, без чіткої систематизації за критеріями (наприклад: ступінь централізації, рівень громадської участі, роль цифровізації). Бажано було б внести окрему таблицю або аналітичну рамку, яка б порівнювала ключові елементи моделей сталого розвитку в цих країнах із українським контекстом. Це підвищило б наукову цінність порівняльного методу та зробило висновки щодо адаптації досвіду більш структурованими.

4. Дисертація ґрунтовно спирається на інституційний та нормативний підходи, однак майже не залучає критичні теорії політичної модернізації, зокрема постколоніальні чи неоліберальні критики глобальної адженди сталого розвитку. Наприклад, питання про те, чи не є ЦСР інструментом «нормативного імперіалізму» з боку західних донорів, або як глобальні екологічні стандарти можуть конфліктувати з національними пріоритетами в умовах війни, залишаються за межами аналізу. Включення таких дискусій зробило б роботу більш збалансованою та відповідало б сучасним тенденціям у глобальній політології.
5. Хоча автор зазначає, що результати кейс-стаді можуть бути неугальованими, бажано було б чіткіше окреслити, чому обрано саме Львівську та Дніпропетровську області, і чи враховувався їхній різний політичний, економічний та геостратегічний контекст (наприклад, західний регіон із сильним громадським активізмом проти східного із індустріальним спадком). Також варто було б детальніше описати методикку збору даних у рамках кейсів - кількість інтерв'ю, критерії відбору експертів, спосіб аналізу контенту. Це підвищило б прозорість дослідження та його наукову валідність.

Офіційний опонент – Хилько Микола Іванович, доктор філософських наук (09.00.03 – соціальна філософія та філософія історії), професор, професор кафедри політології Київського національного університету імені Тараса Шевченка Міністерства освіти і науки України.

Зауваження:

1. Зосередженість дисертації на інституційній архітектурі реалізації Цілей сталого розвитку природно викликає питання щодо інших чинників модернізаційного процесу. У роботі лише побіжно згадуються культурно-ціннісні й поведінкові аспекти (суспільна довіра, екологічна свідомість, готовність бізнесу до ESG-перетворень), тоді як їх системне висвітлення дало б змогу показати, яким чином «неінституційні» чинники доповнюють або обмежують ефективність запропонованої моделі. На мою думку, відображення загальної «екосистеми» чинників посилило б комплексність дослідження.
2. Порівняльний аналіз міжнародного досвіду охоплює переважно країни з усталеною демократичною традицією (Скандинавія, Німеччина) або авторитарну модель (Китай). Корисним було б додати приклади постконфліктних держав (Боснія і Герцеговина, Руанда) та країн Східного партнерства, які поєднують післявоєнну відбудову з упровадженням ЦСР. Це дозволило б ширше окреслити сценарії відновлення й підвищити релевантність рекомендацій саме для українського контексту.
3. Фінансовий механізм Фонду сталого розвитку описано концептуально, проте потребує детальнішого опрацювання управлінських процедур. Доцільно конкретизувати алгоритм конкурсного відбору проєктів, запровадити чіткі KPI та порогові показники ефективності, передбачити незалежний аудит і систему управління ризиками. Таке уточнення

підвищило б прозорість використання коштів, довіру донорів і передбачуваність фінансування поствоєнних ініціатив.

4. Хоча робота має ґрунтовну теоретичну базу та широкий набір емпіричних даних, відсутнє кількісне моделювання очікуваного ефекту запропонованої трикомпонентної моделі на досягнення ЦСР. Використання сценарного аналізу або економетричного прогнозування дало б змогу наочно показати потенційний приріст показників сталого розвитку й тим самим посилити доказову базу рекомендацій.

Рецензент – Кривошеїн Віталій Володимирович, доктор політичних наук (23.00.01 – теорія та історія політичної науки), професор, декан факультету суспільних наук і міжнародних відносин Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара Міністерства освіти і науки України.

Зауваження:

1. У дисертаційній роботі О.В. Воевудського основний наголос зроблено на інституційних змінах, але, на мою думку, не знайшло належного опрацювання роль освіти, масових комунікацій, громадських ініціатив та медіа у формуванні культури сталого розвитку на рівні громад. Варто було більш ґрунтовно проаналізувати вплив інформаційної політики та громадянської освіти на готовність суспільства до модернізаційних змін.
2. Запропонована у дисертації інституційна структура має значний координаційний потенціал, але залишається відкритим питання щодо балансу повноважень між центральними органами та регіонами, тобто спостерігається надмірна централізація політичних рішень у авторській трикомпонентній моделі. У подальших дослідженнях доцільно зосередитись на механізмах запобігання надмірній централізації та спробах посилення субнаціональної автономії, що особливо актуально в умовах децентралізації.
3. Доцільно було б ширше розкрити вплив міжнародних фінансових інституцій і донорських структур (зокрема, Світового банку, ЄБРР, USAID, Європейської комісії) у формуванні політики сталого розвитку в Україні. Варто було б окреслити їх вплив на формування інституційного середовища, стандарти прозорості й ефективності проектів відбудови ризику надмірної зовнішньої залежності.

Рецензент – Шуліка Андрій Андрійович, доктор політичних наук (23.00.01 – теорія та історія політичної науки), доцент, професор кафедри політології, соціології та публічного управління Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара Міністерства освіти і науки України.

Зауваження:

1. Автор слушно підкреслює роль ЦСР як модернізаційного орієнтира, однак в дослідженні бракує критичного аналізу того, як державні органи можуть використовувати риторику сталого розвитку декларативно — без реального втілення інституційних змін. Такий аналіз міг би посилити аргументацію

щодо необхідності створення незалежних наглядових та аудиторських механізмів.

2. Залишено поза увагою питання сталості політичної модернізації в умовах зміни владних еліт. У роботі недостатньо розкрито, які саме інституційні механізми можуть забезпечити безперервність модернізаційних зусиль у ситуаціях політичної турбулентності або зміни урядових пріоритетів. У цьому контексті було б доречно ввести категорії «політичної інерції» та «інституційної пам'яті».
3. Автор приділяє обмежену увагу регіональній диференціації процесів модернізації. Зважаючи на складну соціально-політичну мозаїку України, регіональні особливості впровадження політики сталого розвитку є вкрай важливими. Порівняльний аналіз прикладів окремих регіонів або громад дозволив би деталізувати проблематику на субнаціональному рівні.
4. Методологічний блок міг би бути збагачений елементами сценарного прогнозування. Робота переконливо окреслює поточний стан і напрями трансформації, але не містить спроб побудови прогнозних сценаріїв розвитку політичної системи в контексті різних моделей імплементації цілей сталого розвитку. Це могло б підвищити практичну вагу дослідження в частині стратегічного планування.
5. Під час аналізу іноземного досвіду бракує критичної оцінки його застосовності до українських умов. У дисертації подано цікаві приклади з практик Німеччини, КНР, Скандинавії, однак не завжди окреслено, які саме бар'єри можуть перешкоджати прямій адаптації цих моделей в українському середовищі. Врахування питань політичної культури, бюрократичної інерції та обмеженості ресурсів посилює б аналітичну глибину порівняльного блоку.

Результати відкритого голосування:

«За» – 5 членів ради,

«Проти» – немає членів ради.

На підставі результатів відкритого голосування разова спеціалізована вчена рада присуджує ВОЄВУДСЬКОМУ Олександрові ступінь доктора філософії з галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки за спеціальністю 052 Політологія.

Відеозапис трансляції захисту дисертації додається.

Голова разової спеціалізованої
вченої ради

(підпис)

Сергій СТАВЧЕНКО